

Voorstel Gemeenteraad

Vergadering gemeenteraad

d.d. 27 maart 2024

Portefeuillehouder: Prins, P.

Beleidsveld: Service en onderhoud openbare ruimte en gebouwen

Zaaknummer: Z/23/194462/DOC-24480947

Onderwerp: Beleidsplan Wegen 2025-2028

Korte samenvatting

De gemeente Eemsdelta streeft naar een kwalitatief goede en duurzaam ingerichte openbare ruimte die bijdraagt aan de leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten. Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol.

De opgave ten aanzien van het beheren en onderhouden van de kapitaalgoederen is groot. Dit geldt tevens voor de onderhouds- en vervangingsopgave ten aanzien van de gemeentelijke wegen. Om het areaal op orde te krijgen en op orde te houden is het noodzakelijk om duidelijke beleidsmatige kaders vast te leggen en planmatig onderhoud te plegen. Daarnaast is een harmonisatie en actualisatie van het beleid omtrent de wegen nodig. Het beleids- en beheerplan wegen geeft hier invulling aan.

Voorgesteld wordt om het beleids- en beheerplan plan wegen 2025-2028 voor de gemeente Eemsdelta vast te stellen.

Aan de raad

Voorstel

1. Het beleids- en beheerplan plan wegen vaststellen.
2. Kennisnemen van het kwaliteitsniveau 'C+', zoals beschreven in scenario 2 in het beleids- en beheerplan.
3. De financiële consequenties ten aanzien van het voorgestelde kwaliteitsniveau terug laten komen bij de integrale afweging voor de besluitvorming in de kadernota 2025.

Aanleiding

De gemeente Eemsdelta streeft naar een kwalitatief goede en duurzaam ingerichte openbare ruimte die bijdraagt aan de leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten. Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte hierin een belangrijke rol. In de methodiek van 'assetmanagement', waar de gemeente Eemsdelta mee werkt, staat het beleid staat aan de basis van de inrichting en instandhouding van de openbare ruimte. De aanleiding voor het opstellen van het beleids- en beheerplan wegen is meerledig:

1. Er ligt een grote opgave ten aanzien van het kapitaalgoederenbeheer, onder andere bij de gemeentelijke wegen. Om de komende jaren de 'basis op orde' te krijgen en meer planmatig te werken, is een duidelijk beleidsmatig kader nodig;

2. Harmonisatie en actualisatie: het beleid omtrent de wegen dient geharmoniseerd en geactualiseerd te worden, om een eenduidig beleidsmatig kader voor de gemeente Eemsdelta neer te zetten;
3. Ambitie in lijn met budget: een vereiste vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is dat de beleidsmatige ambitie in lijn ligt met het daarvoor beschikbaar gestelde budget.

Beoogd effect

Het beoogde effect van het vaststellen van het beleids- en beheerplan wegen is het areaal op orde krijgen en op orde houden. Het areaal aan wegen bestaat uit autowegen, voetpaden en fietspaden. Hierover volgt op een later moment een separaat plan. Het toewerken naar 'de basis op orde' wordt bereikt door planmatig onderhoud uit te voeren conform de beleidsmatig vastgelegde kaders. De veiligheid en functionaliteit van de wegen vormen het uitgangspunt.

Voor wegen in centrumgebieden en voet- en fietspaden wordt ingezet op een hogere beeldkwaliteit (niveau B in plaats van niveau C). Dit komt tot uiting door frequenter onderhoud aan deze wegen, waardoor deze veiliger en functioneler zijn, maar ook schoner en netter ogen. Zie scenario 2 (C+) in het beleids- en beheerplan.

De keuze voor een hogere beeldkwaliteit in beschermd stads- en dorpsgezicht sluit aan bij het reeds vastgestelde programma groen. Op deze wijze wordt toegewerkt naar een veilige, functionele en toekomstbestendige openbare ruimte die past bij het gebruik.

Argumenten

Vaststelling van het beleids- en beheerplan wegen draagt bij aan:

1. Het toewerken naar 'de basis op orde': het areaal aan wegen op orde krijgen en op orde houden. Planmatig onderhoud, veiligheid en functionaliteit zijn hierbij de uitgangspunten en kapitaalvernietiging dient voorkomen te worden.
2. Voldoen aan wet- en regelgeving: infrastructuur, waaronder wegen, moet veilig zijn voor de gebruiker. Indien de gemeente als eigenaar tekort schiet in het onderhoud ervan, kan dit leiden tot wettelijke aansprakelijkheid bij het voordoen van ongevallen.
3. Werken conform de systematiek van 'assetmanagement': de openbare ruimte in Eemsdelta wordt beheerd volgens het iAMPro model voor Assetmanagement. Daarin staat het beleid aan de basis van de inrichting en het beheer van de openbare ruimte;
4. Inzicht in de benodigde onderhouds- en investeringsbudgetten, in lijn met de beleidsmatige doelen en ambitie (vereiste BBV). De gemeenteraad en het college dienen inzicht te geven in de benodigde onderhoudsbudgetten, op een financieel transparante wijze, op grond van artikel 12 BBV. De begroting moet voortvloeien uit beleidskaders en de financiële consequenties ervan.

Kanttekeningen

1. Scenario's onderhoudsniveau en toekenning budget: in het beleids- en beheerplan wegen staan drie scenario's voor de kwaliteit qua onderhoud van de gemeentelijke wegen:

- Scenario 1, alles op basis niveau (B-niveau)
- Scenario 2, alles op laag niveau (C-niveau) met uitzondering van centrumgebieden, voetpaden en fietspaden, ook wel C+ genoemd.
- Scenario 3, alles op laag niveau (C-niveau)

Scenario 1 is de optimale variant, scenario 3 is de minimale variant en scenario 2 is een kleine plus ten opzichte van scenario 3. Voor alle scenario's met bijbehorende onderhoudscycli is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld voor de komende 10 jaar. Daarnaast is doorerekend welk budget benodigd is voor de vervangingsinvesteringen.

De onderhouds- en vervangingsopgave ten aanzien van de wegen is groot. Tegelijkertijd moet het gebruik van personele- en financiële middelen zorgvuldig worden afgewogen. Na vaststelling van het beleids- en beheerplan wegen wordt, ten aanzien van het financiële component, verder gewerkt aan een realistisch en uitvoerbaar voorstel voor de kadernota 2025. Op deze wijze volgt een integraal voorstel voor de kapitaalgoederen, met onder andere de 'assets', wegen, openbare verlichting, waterbodems. Voor het onderdeel wegen vormt scenario 2 het vertrekpunt voor dit integrale kadernotavoorstel. Uiteindelijk vindt een definitieve toekenning van het onderhouds- en investeringsbudget voor de wegen plaats bij het besluit over de kadernota voor de planjaren 2025 tot en met 2028.

Zoals hierboven aangegeven is scenario 3, alles op laag niveau (C-niveau), de minimale variant qua onderhoudsniveau. Indien het daarvoor benodigde budget niet wordt toegekend leidt dit tot kapitaalvernietiging en komt de veiligheid en functionaliteit van de gemeentelijke wegen in het geding. Toewerken naar 'de basis op orde' op basis van planmatig onderhoud is dan niet haalbaar. Gevolg hiervan is een continuering van de huidige werkwijze, gekenmerkt door een calamiteiten gestuurde ad hoc aanpak.

Aanpak/uitvoering

Na vaststelling van het beleidsplan wordt gewerkt aan een integraal en uitvoerbaar voorstel voor de kadernota 2025. Uiteindelijk vindt een definitieve toekenning van het onderhouds- en investeringsbudget voor de wegen plaats bij het besluit over de kadernota voor de planjaren 2025 tot en met 2028.

Afhankelijk van toekenning benodigde budgetten, wordt vanaf 2025 toegewerkt naar de beoogde kwaliteit om ervoor te zorgen dat 'de basis op orde' is. Dit betekent in de eerste plaats een veilige en functionele openbare ruimte.

Rol en bevoegdheid raad

De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om kaderstellend beleid vast te stellen.

Financiën

Voor de jaren 2025 tot en met 2028 zijn gemiddelde benodigde onderhouds- en investeringsbudgetten per kwaliteitsniveau berekend. Voor groot onderhoud is respectievelijk €5.113.000,-, €5.104.800,- en €5.948.300,- nodig voor scenario C, C+ en B. Bijbehorende investeringsgelden zijn €2.649.200,- voor scenario C, €2.714.800,- voor scenario C+ en €2.446.800,- voor scenario B.

Scenario C+ is als voorkeursscenario verder uitgewerkt, waarbij rekening is gehouden met koppelkansen. Hiermee het benodigd budget voor groot onderhoud bijgesteld naar €4.705.800 en €2.500.000 voor investeringen. Dit geeft ten opzichte van de huidige begroting een extra kapitaallast: van €92.133,- in 2026, oplopend tot €354.456,- in 2029.

Dit geeft het volgende beeld:

Totaalbedragen niveau C+, voorkeursscenario wegen	
Onderhoudsbudgetten:	€4.705.800,-
Investerings:	€2.500.000,-
Uitzetting kapitaallasten:	€92.133,- in 2026, oplopend tot €354.456,- in 2029.

Voorgesteld wordt kennis te nemen van het kwaliteitsniveau 'C+', zoals beschreven in scenario 2 in het beleids- en beheerplan.

Ook wordt voorgesteld de financiële consequenties ten aanzien van het voorgestelde kwaliteitsniveau terug laten komen bij de integrale afweging voor de besluitvorming in de kadernota 2025.

Participatie

Vanuit de onderhouds- of investeringsprojecten worden bewoners en andere belanghebbenden intensief betrokken. Bewoners, eigenaren en gebruikers benaderen we per project.

Communicatie

Na positieve besluitvorming wordt informatie over het beleids- en beheerplan wegen toegevoegd aan de gemeentelijke website. Samen met Team Communicatie en Team Online wordt bekeken op welke wijze hier het beste invulling aan gegeven kan worden.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta

Ben Visser
Burgemeester

Ronald Koch
Secretaris

Bijlage(n)

- 1. Beleids- en beheerplan wegen

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Eemsdelta,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 27 februari 2024,

BESLUIT

1. Het beleids- en beheerplan plan wegen vaststellen.
2. Kennisnemen van het kwaliteitsniveau 'C+', zoals beschreven in scenario 2 in het beleids- en beheerplan.
3. De financiële consequenties ten aanzien van het voorgestelde kwaliteitsniveau terug laten komen bij de integrale afweging voor de besluitvorming in de kadernota 2025.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 maart 2024.

De raad van de gemeente Eemsdelta

B. Visser
Voorzitter

T.G.C. Kramer-Klein
Griffier